Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2021 talousarvioesityksen täydentämiseksi

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka

Valtiovarainvaliokunnan
työ- ja elinkeinojaosto 25.11.2020
Talousjohtaja
Mika Niemelä

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit

Kertaluonteisten tulevaisuusinvestointien toisen vaiheen rahoitukseen esitetään yhteensä 42,95 milj. euroa vuodelle 2021

- Osatyökykyisten työkykyohjelma
  - Ministeriön toimintamenoihin esitetään 50 000 euroa hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelman aluekoordinaattorin palkkaukseen
  - TE-toimistojen toimintamenoihin esitetään 650 000 Tie työelämään –portaaliin: ylläpito, siirto osaksi työmarkkinatoria (v. 2022) sekä mm. työkyvyn tuen tarpeen arvioinnissa käytettävän digitaalisen työkalun esiselvitys.
- KEINO-osaamiskeskuksen toiminnan jatkamiseen 2 milj. euroa
  - Tavoitteena nostaa innovatiivisten julkisten hankintojen osuus 10 %:iin. Parannetaan hankintojen strategista johtamista ja osaamista alueellisesti ja kansallisesti mm. kehitysohjelmat (osaaminen ja strateginen johtaminen), käytännön toimintamallit ja työkalut (oppaat, kriteeristöt, Green Deal- sopimukset, sähköiset työvälineet, koulutukset ja webinaarit), kehittäjäryhmätoiminta (yritysten ja hankintayksiköiden välinen yhteistyö).
- Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen 17 milj. euroa
  - Alueelliset innovaatioihin ja kokeiluihin (AIKO) 10 milj. euroa, jolla toteutetaan nopeasti käynnistettäviä, alueiden ja kaupunkien erityispiirteisiin perustuvia kehittämishankkeita.
  - 4 milj. euroa valtion sopimukselliseen yhteistyöhön maakuntien ja kaupunkien kanssa.
  - 3 milj. euroa maakuntien omaehtoiseen kehittämiseen (maakuntaohjelmat) ja aluekehittämispäätöksen toimeenpanoon
- Äkillisiin rakennemuutostilanteisiin varautuminen
  - Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen esitetään enintään 21 milj. euroa
  - Yritysten kehittämishankkeisiin ehdotetaan valtuutta 5 milj. euroa ja määrärahaa 2 milj. euroa
- Omistajavaihdosten tukemiseen ehdotetaan 250 000 euroa valtionavustukseen kestävään kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille. Sisältää mm. tutkimuksellista työtä, viestintää ja tapahtumien järjestämistä.

Lisäykset

- ELY-keskusten toimintamenoihin esitetään 400 000 euroa yrittäjille suunnatun Early warning -toimintamallin rahoitukseen.
  - Talous- ja maksuvaikeuksiin joutuneiden yritysten matalan kynnyksen neuvonta- ja tukipalvelukokonaisuuden kokoaminen yhteistyössä valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa
  - Koordinaatiovastuu toimintamallin käytännön toteutuksesta on Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksella.
  - Keskeisenä tavoitteena on auttaa tilapäisiin talous- ja maksuvaikeuksiin joutuneita mikro- ja pk-yrityksiä takaisin kasvupolulle sekä ehkäistä turhia konkursseja ja työpaikkojen menetyksiä.
- Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenoihin esitetään 500 000 euron lisäystä käytettäväksi GTK:n asiantuntijapalveluiden vientitoimintaa varten 1.1.2021 perustettavan GTK International Oy:n pääomittamiseen ja oman pääoman maksamiseen.
- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan lainoihin esitetään vuodelta 2020 käyttämättä jäävästä valtuudesta enintään 200 milj. euron uudelleenbudjetointia, jolla jatketaan erityisesti IILTA 2020 myönnetyn 300 milj. euron valtuuden käyttöaikaa vuodelle 2021 koronapandemiasta johtuen. Valtuuden siirrosta johtuen esitetään määrärahaan 20 milj. euron lisäystä.
  - Lainojen kysyntä on v. 2020 ollut ennakoitua pienempää, valtuuden siirrolla varaudutaan kuitenkin siihen, että koronatilanteen pitkittyessä lainarahoitusta on riittävästi tarjolla vuonna 2021.

Muita muutoksia

- Ministeriön toimintamenoihin esitetään 775 000 euroa ohjaamojen tukirakenteen perustamiseen siirtona TE-toimistojen toimintamenoista. Tukirakenne on osa hallituksen työllisyystoimia. Tavoitteena on, että nuorille suunnattujen ohjaamojen toimintaedellytyksiä ja tiedolla johtamisen elementtejä vahvistetaan monialaisen palvelun lainsäädännöllä ja koordinaatiosta vastaavan tukirakenteen perustamisella.
- TE-palvelujen digitalisaatio -hankkeen rahoitusta ehdotetaan lisättäväksi 10 milj. eurolla TE-toimistojen toimintamenoihin siirtona julkisten työvoima- ja yrityspalveluista
- Laivanrakennuksen innovaatiotukeen esitetään vuodelta 2020 käyttämättä jäävästä enintään 30,75 milj. euron valtuuden uudelleenbudjetointia ja määrärahan osalta 8,065 milj. euroa vähennystä. Uudelleenbudjetointi johtuu hankkeiden aikataulumuutoksista.
- Yritysten kehittämishankkeiden tukemiseen esitetään vuodelta 2020 käyttämättä jäävästä enintään 15 milj. euron valtuuden uudelleenbudjetointia ja määrärahan osalta 3 milj. euroa vähennystä. Uudelleenbudjetointi johtuu koronaelvytykseen liittyvien hankkeiden ajoittumisesta osittain vuodelle 2021.
- Julkisista työvoima- ja yrityspalveluista vähennetään 10 milj. euroa kertaluonteisena tasomuutoksena.